

Mindbleep # 45

‘God is niets én heel concreet.’

Niets

Wie de non-duale filosofie tot het einde volgt, belandt al snel bij de conclusie dat ‘niets’ overblijft. Dat komt omdat onze duaal denkende geest niet anders kan dan een werkelijkheid voortoveren die uit tegenstellingen en indelingen bestaat. De alomvattende Eenheid van non-dualiteit kan het domweg niet zien of ervaren. De conclusie is dan al snel gemaakt dat die Eenheid in feite gelijk staat aan leegte, als tegenovergestelde van de volheid van de wereld van vorm. ‘Leegte’ is dan ook een veel terugkerend begrip in de non-duale filosofie.

Het is echter van belang om in het achterhoofd te houden dat het woord ‘leegte’ de vertaling is van het Engelse *emptiness* wat op zijn beurt weer een vertaling is van het Sanskriet woord Sunyata. De betekenis daarvan is niet beperkt tot ‘leegte’ maar omvat ook begrippen als openheid of ‘zo-heid’ en ook ‘niet-iets-heid’. In het Theravada boeddhisme heeft Sunyata de betekenis van de afwezigheid van een individueel zelf. In het Mahayana boeddhisme verwijst het woord naar het feit dat geen van de objecten die wij om ons heen zien een eigen kern of essentie bezit en in die zin leeg zijn.

Kortom, de aanduiding van non-duaal Gewaarzijn als leeg of nietsheid is ongenueanceerd en doet op dramatische wijze af aan de rijkdom van die ‘Leegte’.

Niet iets

Aan het eind van de zoektocht naar onszelf en naar de waarheid van wat is, vinden we weliswaar niet iets of iemand en geen hemel, Walhalla of Nirwana. Sterker nog, we ontdekken dat wijzelf als individu niet werkelijk bestaan. Wat wij voor onszelf aanzien is een verzameling gedachten, gewoonten en herinneringen. Geen zelf te bekennen. Leeg zou je zeggen. Een nogal deprimerende ontdekking zo op het eerste gezicht.

Maar wie de moeite neemt – en de durf heeft – om op dat punt stil te staan en géén conclusie trekt over bestaan of niet bestaan doet een ontdekking die het hele avontuur van zelfrealisatie de moeite waard maakt.

Precies daar, waar we verblijven in de openheid van zijn noch niet zijn, openbaart de Leegte zich als de aanwezigheid van het Ene omvattende Gewaarzijn dat aan de basis ligt van alles. Een presentie die zich niet laat indelen langs de lijnen van locatie, tijd en omvang. Een aanwezigheid die letterlijk onbegrensd is, tijdloos en volkomen zonder oordeel over alles wat daarin als vorm verschijnt. Het is precies deze onvoorwaardelijke aanvaarding van ‘wat is’ die het ‘Lege’ non-duale Gewaarzijn maakt tot de enige bron van ware liefde. Een Liefde die de hele kosmos in Zich draagt en ondersteunt.

Leeg én Concreet

Non-duaal Gewaarzijn overstijgt en omvat elke dualiteit. Door de afwezigheid van enig kenmerk kun je niet zeggen dat het bestaat. Toch is het volkomen gevuld, vol-ledig, compleet en openbaart Het zich concreet als dát wat nu aan jouw bewustzijn verschijnt – inclusief jijzelf! Het non-duale mysterie van Zo-Zijn staart ons met grote ogen aan. Of we het zien of niet hangt slechts af van de bereidheid om het houvast van de duale zienswijze van ego los te laten.

Loslaten

Daarvoor is niet veel meer nodig dan de bereidwilligheid – en een beetje training – om het duale denken te ontspannen, de aandacht af te wenden van de wereld met zijn 10.000 kwesties en volledig naar binnen te keren. In de stilte van het hart ontwaren we de zachte stem van de ziel, de goddelijke vonk gemaakt van puur Gewaarzijn, liefde en wijsheid.

Dan dringt de waarheid tot ons door dat wij onszelf niet uitgevonden of gemaakt hebben. We beseffen dat elke beslissing die wij denken te nemen al voor ons gemaakt is. We blijken niet de bezitter van ons leven te zijn maar voeren daarentegen slechts een bestaan uit. We realiseren ons dat ons leven geheel en al te danken is aan die kleine vonk, de spirit van bewustzijn die de stoffelijkheid van ons fysieke lichaam leven inblaast.

Die realisatie maakt ons nederig maar niet onderdanig. Het gaat niet over onderwerping maar om gehoor te geven, te gehoorzamen aan onze ware statuur als een goddelijke uitdrukking van het Ene Gewaarzijn dat zich op dit moment in jou op deze manier openbaart. Het is de aanvaarding van onze ware statuur als uitdrukking en afgezend van het Ene non-duale Gewaarzijn waar je deel van uitmaakt, uit oprijst en weer in terug zal keren.

Levend vanuit dit besef, dit Weten, deze herinnering, krijgt ons leven nieuwe glans. We denken en doen niet langer vanuit angst en afgescheidenheid maar vanuit de herinnering aan de inherente verbinding met Leegte. De grondeloze Grond die je volkomen kunt vertrouwen.

Augustus 2025
Alexander Zöllner